

cardo quaestio nis niet raken. De vraag waar het op aankomt is of BEHRING'S verklaring van de door MARMOREK geconstateerde ongevoeligheid voor streptococcen-infectie van paarden, die tegen diphtherie zijn immuun gemaakt, juist is. Daarentrent geeft RINGELING'S waarneming geen licht. Zij zou slechts dan in het voordeel van BEHRING kunnen worden uitgelegd indien gebleken was, dat de drie paarden voor RINGELING voor streptococcengif *gevoelig* waren. Daar dit echter niet gebleken is en er geen enkel motief is aangevoerd, waarom men zou moeten aannemen, dat het serum van Dr. RINGELING anders zou zijn geweest dan het elders bereide, kan men in RINGELING'S waarneming slechts een bewijs voor de onjuistheid van BEHRING'S voorstelling zien.

FOKKER.

Waarde Gérant!

Zwolle, 14 Mei 1899.

Vergun mij nog een paar woorden naar aanleiding van wat in het vorig nummer aan mijn adres werd gezegd.

Als Gorinchem wil dat onteigening en ontsmetting bij tuberculose op de verklaring van een geneeskundige *verplichtend* zal zijn, had zij haar voorstel toch eenigszins anders moeten formuleren. Zij heeft slechts gevraagd dat Art. 5 der epidemiewet op die ziekte toepasselijk worde verklaard, dat dus de *bevoegdheid* van de overheid tot onteigening en ontsmetting zal worden uitgebreid. Dat die *bevoegdheid* reeds, zij het ook in anderen vorm, bestond was het eenige wat ik in herinnering wilde brengen. Van *verplichting* is, als het voorstel wordt aangenomen, nog geen sprake.

Mijn vriend PINKHOF en ik gaan beide gebukt onder den telegraphischen vorm waarin het officieel verslag van de handelingen der Algemeene Vergadering de laatste jaren is gesteld. Daardoor kan ik zijn meening slechts terugvinden in enkele zeer korte sententies en moet hij, als hij de historie der zaak wil gaan opdelven uit de verslagen, buitendien nog ter dege gaan delven in zijn memorie. Die heeft hem al de bijzonderheden verschafft, die hij nu mededeelt en die inderdaad zijn houding duidelijker maken, want van zijn geheele verweer blijkt uit het verslag niets, ten minste niet van een principieel verweer. Op dat verslag moest ik afgaan en wat ik schreef was dus geen aardigheid, maar wel overwogen ernst. En — eerlijk gezegd — de zaak is mij nog niet helder. De Commissie werpt, om te voldoen aan een opdracht, die ook al uit het verslag niet duidelijk blijkt, zonder een zweem van wetenschappelijke motiveering en alleen krachtens de grootsche indrukken van een tocht door eenige lokalen, het beroepsgeheim in principe overboord. Niet naar de opvatting die ik daarvan heb, maar naar de hare, althans naar die van den Heer PINKHOF. 's Gravenhage maakt dat nog wat duidelijker en, met of zonder protest, de Commissie gaat daarmee mede en maakt dus het nieuwe voorstel tot het hare. Van eenigen principieelen afkeer was bij haar niets te bespeuren. Zij heeft haar verdere medewerking niet geweigerd, maar is rustig doorgegaan en zij kon dat ook doen omdat het amendement feitelijk niet anders deed dan de bres die zij zelve in het secret absolu had geschoten nog wat grooter maken. Het eerste be-

slissende schot was reeds door haar afgevuurd. En nu, een jaar later, komt de Heer PINKHOF plotseling met een sombere profetie over wat er gebeuren zal als de Maatschappij het standpunt, waarop hij zelf zich niet had kunnen handhaven, verlaat! Waarlijk, een geringe uiting van verbazing behoeft ook nu nog niet zoo geheel als een grapje te worden beschouwd.

Als ik PINKHOF den trouwen hoeder noem van onze beroepsbelangen, dan is dat inderdaad goed gemeend. Dat weet hij ook wel, want daarvoor kunnen wij elkaar te goed en juist in deze zaken van te nabij. Maar van zijn houding in deze begreep ik niets en begrijp ik nu nog maar weinig. Daarom zal ik hem geen booswicht vinden, maar ik heb het toch even willen zeggen. En niet omdat ik nu toevallig lid ben van het Hoofdbestuur, maar omdat ik er persoonlijk behoefte aan had. Want ik wilde ook aan zijn voorbeeld weer eens doen zien hoe moeilijk het is voor den belijder van het secret absolu zich gelijk te blijven en ik hoopte daardoor de gelegenheid te krijgen om ook van mijn kant nog eens te wijzen op het groote belang van de eindstemming en op de noodzakelijkheid dat die gehouden worde, niet als het ware met een hoeratje, zooals het er wel eens den schijn van had, maar na ampele overweging, met volkomen kennis van zaken. Wat er eigenlijk aan de zaak vast is, is destijds in een hoofdartikel (1897, II, blz. 729) gezegd. En er is zeker nog wel meer van te zeggen, maar van den kant der Commissie kregen wij die voorlichting niet.

Geloof mij, met mijn dank voor de plaatsing,

t. t.

PIJNAPPEL.

Oud-Beijerland, den 10den Mei 1899.

Mijnheer de Redacteur!

Men moet op het platteland wonen en daardoor de gelegenheid hebben de geschiedenissen van den dag als door een bioscoop voor zijn geestesoog te zien voorbijgaan om zich een juist denkbeeld te kunnen vormen van den strijd die geleid heeft tot het bedanken van Prof. SPRONCK als lid der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst.

Aan de eene zijde een vertegenwoordiger van een nog nieuwen tak van wetenschap, vol verwachtingen daarvan, verzekerd dat het lijden der menscheit daardoor zal verminderen; aan de andere zijde een sceptische geest die geleerd heeft dat wetenschappelijke theoriën vergankelijk zijn en dat er voor vele kwalen helaas geen kruid gewassen is.

Maar beiden werkers, uitstekend boven de gewone medici, het zoeken verkiezend boven het vinden. En bij dat zoeken komen ze tot verschillende conclusies en ontstaat er een strijd die, omdat zij krachtige en tegelijkertijd andere persoonlijkheden zijn, hevig moest worden. Want het is niet alleen een verschil in theoriën, het is een strijd tusschen karakters. Het eene eenvoudig, in taal en handelingen doorzichtig, recht toe en zonder omwegen van zich afslaande, het andere samengesteld, vol witz, vol humor, vol ironie, maar helaas dikwijls ook vol sarcasme. En nu zal Prof. FOKKER mij toestemmen, dat witz een tweesnijdend wapen is. Zij die haar voelen, want het is een